

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Ярошенко Інни Вікторівни**

**на тему «Розвиток відчуття ритму в музично обдарованих дітей
старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах
дистанційного навчання»**

**поданої на здобуття ступеня доктор філософії
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки**

1. Актуальність теми та її зв'язок з планами наукових робіт установи.

Вивчення законодавчої бази дошкільної освіти дозволяє акцентувати увагу на основній меті розвитку дітей дошкільного віку, визначеній Законом України «Про дошкільну освіту», а саме «забезпечення цілісного та всебічного розвитку дитини шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок і компетенцій». Важливу роль у досягненні цієї мети в дошкільному віці відіграє музичне виховання.

Розвиток музичних здібностей є одним із важливих завдань дошкільної освіти, оскільки саме дошкільний вік є найбільш сензитивним періодом для формування основних психічних процесів, особистісних якостей і здібностей, зокрема музичних. Дитина старшого дошкільного віку має особливу чутливість до ритмічних структур, внаслідок чого можна вдосконалювати її координацію, розвивати слухову увагу та моторну активність тощо. Водночас відчуття ритму є однією з музичних здібностей, без якої неможлива жодна практична музична діяльність. Ритм є її фундаментальною складовою; це один із центральних, основоположних елементів музики, що зумовлює ту чи іншу темпово-ритмічну закономірність у музичному творі. Відчуття музичного ритму – це комплексна здібність, яка передбачає сприйняття, розуміння, виконання, створення ритмічної основи музичних образів. Воно відображає емоційний зміст музики, є її першоелементом і водночас засобом виразності, за допомогою якого можна тонко відчувати характер музики. Відтак, розвиток відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку є актуальною проблемою, оскільки відіграє ключову роль у різносторонньому формуванні особистості.

Ця проблема набуває надзвичайної актуальності під час дистанційного навчання, оскільки в умовах повномасштабного вторгнення РФ у більшості регіонів України саме цей формат доволі часто є єдино можливим. Російська військова агресія спричинила вимушені зміни у системі освіти, змушуючи педагогів і батьків адаптуватися до нових реалій, зокрема до дистанційного або змішаного формату навчання. При цьому неможливість безпосереднього

контакту з педагогом, відсутність музичного обладнання вдома, обмеженість «живої» музичної взаємодії, перебування в умовах постійного стресу та нестабільності негативно впливають на загальний розвиток дитини, зокрема її музичних здібностей.

Традиційно ритм розвивається через інтерактивні форми навчання, гру на музичних інструментах, рухові активності та спільне музикування, проте в умовах дистанційного навчання ці можливості є обмеженими і потребують видозміни. Водночас сучасні цифрові технології відкривають нові шляхи для музичного виховання обдарованих дітей старшого дошкільного віку, зокрема використання комп'ютерних програм, відеоуроків, мобільних застосунків для відпрацювання ритмічних вправ, гри на віртуальних музичних інструментах тощо. Зважаючи на це, особливо важливим є визначення ефективних форм і методів роботи з обдарованими дошкільниками в умовах дистанційного навчання, адаптація традиційних педагогічних підходів до цифрового середовища та обґрунтування педагогічних умов, сприятливих для всебічного розвитку дітей, зокрема музичного, незалежно від формату навчання.

У контексті розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку в умовах дистанційного навчання особливого значення набувають засоби логоритміки. Аналіз наукових джерел та практичний досвід підтверджують доцільність використання логоритміки у музичній діяльності обдарованих дошкільників. Логоритміка як поєднання виховного та корекційно-розвивального впливу є ефективним засобом гармонійного розвитку музично-ритмічних здібностей дітей старшого дошкільного віку. Крім того, вона сприяє соціалізації особистості через музичну діяльність в умовах закладу дошкільної освіти.

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених в дисертації. Особистий внесок авторки в рамках проведених досліджень полягає в розробці інноваційної методичної моделі розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання.

Дисертація є самостійною науковою працею, в якій висвітлені власні ідеї і розробки авторки, що уможливили вирішити поставлені завдання. Робота містить теоретичні та методичні положення і висновки, сформульовані особисто дисертанткою. Ідеї, положення та гіпотези інших авторів, використані в дисертації, мають відповідні посилання і спрямовані виключно для підкріплення авторських міркувань здобувачки.

3. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень і рекомендацій визначається об'єктивним характером використаної в процесі дослідження інформації, застосуванням фундаментальних положень педагогічної науки в цілому, сучасних методів музичного виховання,

системного підходу при дослідженні закономірностей розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання.

4. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

– вперше запропоновано та теоретично обґрунтовано інноваційну методичну модель розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання;

– уточнено сутність понять «обдарованість», «музична обдарованість дітей старшого дошкільного віку», «відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку», «дистанційне навчання», «логоритміка в умовах дистанційного навчання»;

– виокремлено та схарактеризовано дидактичні принципи розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання: принцип добровільності та конфіденційності; принцип емоційної насиченості освітнього процесу; принцип специфіки вікового зростання особистості; принцип зв'язку музичного виховання з національною культурою;

– визначено педагогічні умови ефективного розвитку відчуття ритму музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання та обґрунтовано доцільність їх використання: активація мотиваційної спрямованості дітей старшого дошкільного віку на музичну діяльність, забезпечення психологічного комфорту під час проведення музичних занять, використання різних видів музичної діяльності в процесі розвитку відчуття ритму у дошкільників, насиченість музичного заняття різноманітними інтерактивними елементами.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження полягає в розробці та впровадженні інноваційної методичної моделі розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання, що сприяє підвищенню якості музичного виховання в сучасних закладах дошкільної освіти.

Матеріали дисертації можуть бути корисними при організації навчальних курсів, присвячених удосконаленню форм і методів музичного виховання («Музичне виховання дітей дошкільного віку в умовах дистанційного навчання», «Сучасні технології в музичному вихованні дошкільників», «Робота з музично обдарованими дітьми»), а також при проведенні спеціальних курсів і семінарів з цієї тематики («Розвиток відчуття ритму у дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах

дистанційного навчання», «Інноваційні методи музичного виховання», «Музична обдарованість: виявлення та розвиток»).

Матеріали дисертаційного дослідження можуть бути використані для створення онлайн-курсів, вебінарів та інтерактивних завдань, спрямованих на розвиток відчуття ритму у дітей старшого дошкільного віку. Використання матеріалів дисертації в освітньому процесі сприятиме оптимізації якості музичного виховання дітей дошкільного віку, розвитку їхньої музичної обдарованості та актуалізації творчого потенціалу. Матеріали дисертації можуть слугувати цінним ресурсом для батьків чи осіб, які їх замінюють, чий діти з об'єктивних причин не мають можливості відвідувати заклад дошкільної освіти.

6. Використання результатів роботи. Основні положення та результати дослідження впроваджено в освітній процес таких закладів дошкільної освіти: ЗДО «Ромашка» Глевахівської селищної ради Київської області (довідка №3 від 05.09.2023, упродовж 2022-2023 навчального року); ЗДО «Струмочок» Глевахівської селищної ради Київської області (довідка №13 від 18.08.2023, упродовж 2022-2023 навчального року); ЗДО «Зірочка» Корсунь-Шевченківської міської ради Черкаської області (довідка №9 від 24.02.2025, упродовж 2022-2023 навчального року).

7. Повнота викладених матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором. Результати дисертації висвітлено у 4 статтях, надрукованих у фахових наукових виданнях України (в т. ч. 1 стаття у співавторстві) та апробовано на 3 міжнародних науково-практичних конференціях.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях:

1. Ярошенко І. В. Педагогічні умови розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання. *Наукові інновації та передові технології : журнал.* Київ, 2025. № 2 (42). С. 1828-1838. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2\(42\)-1828-1838](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2(42)-1828-1838)

2. Ярошенко І. В. Розвиток почуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку в умовах дистанційного навчання. *Педагогічні інновації: ідеї, реалізації, перспективи : збірник наукових праць.* Київ, 2024. Випуск 3 (94). С. 62-68. DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2024-3\(94\)-62-68](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2024-3(94)-62-68)

3. Аніщенко Н. В., Ярошенко І. В. Роль логоритміки в музично-мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку. *Педагогічні інновації: ідеї, реалізації, перспективи : збірник наукових праць.* Київ, 2021. Випуск 2 (27). С. 44-52. DOI [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2021-2\(27\)-44-52](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2021-2(27)-44-52)

4. Ярошенко І. В. Особливості підготовки вчителів до музично-творчої діяльності дітей у закладах дошкільної освіти. *Педагогічні інновації: ідеї, реалізації, перспективи* : збірник наукових праць. Київ, 2020. Випуск 1 (24). С. 18-25. DOI <https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-1-18-25>

Публікації, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Ярошенко І. В. Logarithms as an innovative means of musical and corrective activities of preschool children / Ярошенко І. В. // Science in the modern world: innovations and challenges : Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference (Toronto, Canada, February 20-22, 2025). – Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2025. С.264-271. Режим доступу: URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/SCIENCE-IN-THE-MODERN-WORLD-INNOVATIONS-AND-CHALLENGES-20-22.02.25.pdf>

2. Аніщенко Н. В., Ярошенко І. В. Ритмічне виховання музично обдарованих дошкільників засобами логоритміки (в умовах дистанційного навчання) / Аніщенко Н. В., Ярошенко І. В. // Current trends in scientific research development : Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference (Boston, USA, January 16-18 2025) – VoScience Publisher, Boston, USA, 2025. – С.342-351. Режим доступу: URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/01/CURRENT-TRENDS-IN-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-16-18.01.25.pdf>

3. Ярошенко І. В. Особливості підготовки педагогів до музично-творчої діяльності дітей в закладах дошкільної освіти. Обдаровані діти – скарб нації : матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції : (м. Київ, 8–11 грудня 2020 року). Київ, 2020. С.426-433. Режим доступу: URL: https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/22_materiali-mizhnarodnoyi-naukovo-praktichnoyi-onlayn-konferenciyi-obdarovani-diti---skarb-naciyi

8. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом, науковою новизною та практичною значущістю дисертація Ярошенко І. В. на тему «Розвиток відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання» відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

9. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація відповідає вимогам до оформлення дисертацій, які затверджені наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 зі змінам і доповненнями, внесеними наказом МОН України від 31.05.2019 № 759, написана грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

10. Рекомендація дисертації до захисту. Дисертація Ярошенко Інни Вікторівни на тему «Розвиток відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного навчання» відповідає всім вимогам п. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, які висуваються до дисертацій, і рекомендується до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузь знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на засіданні:

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач відділу інноваційних
технологій в освіті обдарованих
(випусковий відділ)

Інституту обдарованої дитини
НАПН України

Микола ПІДРЯЧИЙ

Ірина Підд'ячій
Начальник
відділу кадрів

Микола Підд'ячій

